

2 Timoti

Alalaha Neingana Nenge Paulus Hasia Lange Timoti

¹ Iau Paulus koi ehas ia alalaha nei. Nga NeHalang lemene, ngana iau Iesus Kritis nena hekulkulonga. Pomalam e haliu hotote NeHalang nena helenga manmanna ngana nga maulinga ke koko nenge tunge Iesus Kristus.

² Timoti, e heto tukia iong iange letem manmanna ngana elle mana ke mange iau. Ke pomalam ehas ia alalaha nei ke lange iong.

Pe e hetalaulau ke Temere NeHalang pe ara Soke Iesus Kristus leteria poreke ia iong pe te heurana ia letem ke ma ke nek.

Ta Meia Ita Lange NeHalang Ero

³ Kokoes mana e hetalaulau am pe e hele urana toto lange NeHalang. E hele urana toto lange NeHalang nge e heto hekeke nga letek urana ngana ke pomange lek tete mur. ⁴ Pe letek metene mule etue nenge e ua am pe matam eina sio. Ke pomalam e teke enau mule iong ke letek iech mule. ⁵ Pe letek metene mule letem manmanna ngana nenge kerkereng toto. Lete manmanna ngana nenge pomam tu tala nge lemte he Lois pe tam e Iunis nge nike. Pe e eteia ke lete manmanna nem tu toto nge iong.

Paulus Helete Metene Timoti

⁶ Ke pomalam e teke e helete metene iong nga tunginga nenge NeHalang tunge lange iong nga etue nenge etal heke perik nga hougam. E teke o poia tunginga nem ana ume ke lohot ke palaungana toto ke puo ke pomanga oan nge sapellala.

⁷ Iange Opepengpeng nenge NeHalang tunge at nge ita poia ita ke ta matau ero. NeHalang tunge Opepengpeng nem ke hekerkereng ia ita ke ta poia ana ume nenge mutera taua hehei pe hana pe ta nauele ita ke nek.

⁸ Ke o haliu hote ara Soke nena helenga urana toto ngana pe omeia iong ero. Iau e popoia ume nem pe heueu nei etu nga tuele au ngana. Pe onau meinga at nge iau ero. O mene kerkerenga nge NeHalang pe o tatalo ele iong ke o takisia melmelenga ke mange iau nga helenga urana toto ngana ana ume.

Helenga Urana Toto Ngana Nenge At Nge NeHalang

⁹ NeHalang mene mule ita pe iua ita ke nena hana mur ita. Pe rera poinga urana ngana e poia NeHalang ke mene mule ita ero. NeHalang ala hote ich ero kura pe letena tuanin hot tele nike nga ume nenge Iesus Kristus lape poia. Nga kue nem mana letena porekeia ita pe mene ita ke nena hana mur ita. ¹⁰ Ke heueu nei ara Hemasinga Iesus Kristus lohot nga mallaha lo. Ana non hemallaha hote ke kerkerenga nenga metenga lape hekou sue ita ero ol. Ke nenge teke letera manmanna nga nena helenga urana toto ngana, lape ta mene maulinga ke koko pe ta mete ero ol.

¹¹ NeHalang talue iau ke iau hekulkulonga pe iau hetorong, iange i lemene ke teke e haliu hotote helenga urana toto ngana. ¹² Ke ngana koi nenge e takisia melmelenga nei. Pe e meia iau nge etu nga tuele au ngana ero iange e eteia non nenge letek manmanna nge i. I Iesus Kristus pe e eteia ke i lape nauele ume nenge tunge at nge iau, ke ume nem lape tu ke nek kela het nga ana non at mule ngana.

¹³ O nanas mene helenga manmanna ngana nenge o longe nga halik. Iange helenga nem pomanga helenga toto nenge henonoua iong nga poinga urana ngana nenge o hetore hehei pe hana. O hetore iri pe letem manmanna toto nge Iesus Kristus pe imo lochloch a tung tote letemo lange I. ¹⁴ Ke o nauele tote ume nenge NeHalang tunge lange iong. Pe Opepengpeng nenge NeHalang tunge ke tuteu nge ita, lape halaua iong ke nauele ume nem ke nek.

Hana Hel Te Urana Nge Paulus Pe Hel Te Poreke

¹⁵ Iong, o eteia ke iri lochloch ngana nenga tuele tana nge Eisia tehul rumeria ia iau lo. Pe Pikelus pe Hemokenes iri pule tehul rumeria ia iau.

¹⁶ Pe e hetalaulau lange Non Soke ke halaua Onesiporus pe nehei pe tutuna mur pe iri lochloch ngana nenge tetu nga nena pele. Iange i poia letek ke iech toto nga nenge etu nga tuele au ngana pe nau meinga at nge iau ero. ¹⁷ Ana non, nga etue nenge at nge Rom pur kikina toto ke tango rere iau kela hottaua iau. ¹⁸ Iong oetei tote ke Onesiporus

halaua iau ke kokoes nga etue nenge etu nge Epeses. Pe lemek ke e teke Non Soke letena porekeia i nga etue palaungana nenge hesilei hotote hehei pe hana.

2

¹ Pomalam tuk, o mes ke kerkereng iange nga letem manmanna ngana o nanas tau tote Iesus Kristus nenge nekia iong pe o longele i ke hekerkereng ia iong. ² Helenga nemur nenge e haliu hotote lala nge hehei pe hana, o hetore mele hel nenge letem here iri ke te mene une ke te haliu hote lange hulua hel pule. ³ Pe omes ke kerkereng luluch nge iau ke o takisia melmelenga nga Iesus Kristus ana ume, ke pomanga palinga hel ana hana mur nge temes ke kerkereng. ⁴ Palinga ana non nenge poia ana ume ke nek toto, teke heneue ana soke ke i non nenge mutena tau tote ana ume pe poia ume e ero ol. ⁵ Iok, mele nenge etei tote songinga ana hotonga mur, lape song ke ristote pekngana mur ke i muka toto pe mene nena tunginga. ⁶ Iong nenge emo kina iong toto lape o mene tele ngaunga nga am ume. ⁷ Pe letem metene lek helenga mur ke nek toto. Nenge teke o nanasia lek helenga lape Non Soke hemellehe letem ke o eteia ure lochloch.

Tanau Urume Iesus Kristus Na Poinga Mur Kenek

⁸ Onau urume Iesus Kristus na poinga mur ke nek! Iesus Kristus lohote nga mata nenge ne Teuit pe NeHalang hemaul heke mule nga metenga.

2:3: 2Ti 1:8

2:5: 2Ti 4:8

2:6: 1Ko 9:7

2:8: Rom 1:3;

1Ko 15:4

Helenga nem i helenga urana toto ngana nenge e haliu hote lala nge hehei pe hana. ⁹ Iok, letem langa melmelenga nenge e takisia nga ume nei. Te kele iau ke manga kemenge kina e pe te tamal teua iau nga tuele au ngana. Pe NeHalang nena helenga, mele pele nakuna ero toto nge kele pe tamal teua nga tuele au ngana. ¹⁰ Ke pomalam e iech mana nge e takisia melmelenga mur pe e haulaulau non soke nena hana mur, nenge henonou hote iri ke iri pule te mene maulinga nge Iesus Kristus. Pe lape mene iri kela tetu luluch nge I, nga nena hemalmalinga palaungana nga tapa ke koko.

¹¹ Helenga nei manmanna toto koi:

Nenge teke ta mete luluch nge Kristus,
lape tatu ke ta maulul luluch nge I.

¹² Nenge teke tames ke kerkereng pe ta takisia melmelenga,

lape ita ul ke ta nauele hehei pe hana.

Pe nenge teke tahul rumera ia i,
i lape hul rumena ia ita.

¹³ Nenge teke letera manmanna ngana losio,

I lape rahit tote ita kura

iange I nena hana mur toto ita

pe I nakuna ero toto nge sau sue i sipona.

Non Toto Nenge Rahite NeHalang Ana Ume

¹⁴ Kokoes o helete metentene lem hana mur nga helenga nenge e heleia lange iong lo. Pe o hele ke kerkereng lange iri nga NeHalang matana ke o teke te tuahel rara ia helenga mur luria ero. Iange

2:9: Epe 3:1, 13; Pil 1:12-14 **2:11:** 2Ko 4:11 **2:12:** Mat 10:33

2:13: Rom 3:3-4; Tit 1:2 **2:14:** 1Ti 6:4; Tit 3:9

poinga nem lape poi hote ute pele nge urana ero, i lape heporeke hehei pe hana nenge te longlongo nga leteria manmanna ngana. ¹⁵ O rahite lem ume nem ke kerkerkereng pe o lohote ke iong NeHalang nena ume ana non nge urana. Pomalam lape o meia iong nga matana ero iange esia ke iong o haliu hot pengpengia nena helenga manmanna toto ngana. ¹⁶ O kangkanga toto nga helenga poreke ngana mur, iange helenga nemur poia hehei pe hana ke tekel toto NeHalang ana. ¹⁷ Reria hengetoro mur pomalaka nga chanchan poreke toto ngana nenge ngaulala nga mele singina. Pe Himenus iri nai Piletus te koko teu pule nga helenga poreke ngana nemur ana poinga. ¹⁸ Iri nai te hile helenga manmanna ngana pe te hele ke te teke NeHalang hemaui heke nena hana mur ke te lohaka mule lo. Ke helenga nei heporeke tote hehei pe hana hel leteria manmanna ngana. ¹⁹ Pe NeHalang nena helenga lape lohote ke pomanga hele tal ngana ia. Hana nenge te nanasia NeHalang tepoi ke pomanga pele ana isong kerkereng ngana nenge NeHalang hemesia ke ratua ele pele. Pe NeHalang has heke helenga e nga isong neu ke pomai, “Non Soke eteia itei hel toto nenge nena hana muria iri,” pe “Iri lochloch ngana nenge te heto hekeke Non Soke tehul rumeria ia poinga poreke ngana.”

²⁰ Nga pele palaungana e letena, kaliu ana lala pe lala tema. Hel te umeia nga ure nemur nenge ururia haka toto pe hel teles hote nga ae pe hel

te umeia nga ich pilpile ngana. Nemur nenge te umeia nga ure nemur nenge ururia haka, te mene hote ke tepoi umeia nga ngaunga matana ana etue mana. Pe nemur nenge teles hote nga ae pe nenge te umeia nga ich pilpile ngana tepoi umeia nga etue lochloch. ²¹ Ke pomalam mele nenge hul rumena ia poinga poreke ngana pe tuke lemlem, poi ke pomanga kaliu nenge teume hote nga ure chalemlem ngana mur nenge ururia haka pe tepoi umeia nga ngaunga matana ana etue. Ke NeHalang lape mene hana nemur nenge pomai ke te umeia nena ume urana ngana mur.

²² Iok, Timoti nenge teke lemlem nge o lohot ke iong kaliu urana ngana nenge NeHalang poi nena umeia, ohul rumem totoia poinga tunten ngana nenge lolomele mur muteria tautaua. Letem manmanna nge NeHalang pe omes ke kerkereng nga poinga nge pengpeng pe mutem taua hehei pe hana. Pe otu ke nek luluch nge hehei pe hana hel pule nenge leteria lemlem pe te hetalaulau lala nge Non Soke ke hekerkereng ia iri ke te nanasia I. ²³ Pe otal teu luluche iong lange hana nenge te nanasia helenga tunten ngana mur ero, iange hunelinga lohotot laka nga helenga porekreke ngana nemur. ²⁴ Iong none nenge o umumeia Non Soke ana ume ke otal teua iong langa hunelinga ero toto. O ton mene letem inin ngana pe opoi ke nek lange hana lochloch pe o lohot ke iong heteronga nge urana. ²⁵ Pe opoi ke urana lange iri nenge tepoi poreke iong, pe o hepengia iri pe lape NeHalang halaua iri ke te eteia helenga

manmanna ngana pe te hulua leteria ke te nanasia I. ²⁶ Iange hana nemur non poreke ngana liliu ele iri ke teha nga ana upa lo. Pe pallaklaka ia iri ke te nanas mene i pe te popoia ana ume. Pe nenge teke te eteia helenga manmanna toto ngana, lape leteria mallaha pe te ua hot mule nga non poreke ngana ana upa.

3

Ure Meena Ngana Halang Lape Te Lohot Nga Etue Hetala Ngana

¹ Iok, ure nenge e teke oetei tote ngana koi nei: Nga etue hetala ngana, hana porekreke ngana mur lape te poia ure meena ngana halang ke lohotos nge hehei pe hana urana ngana mur. ² Iange hana porekreke ngana nemur lape leteria tu mana nge iri siporia, pe muteria tau tote umtutuna, pe lape te heto hekeke iri siporia, pe te penpenia hana hel, pe te hele poreke NeHalang. Pe pule lape te longo taua tetemeria mur pe tataria mur ero ol. Pe poinga urana ngana nenge mele hel te poia lange iri, te hele urana ia ero. Pe leteria metene NeHalang ero pe tetu mana nga poinga porekreke ngana mur. ³ Pe lape muteria taua mele ero, pe tepoi ke nek lange mele pele ero pule. Pe tenau ele singiria lemene ngana mur ero, pe leteria inin ke kokoes. Pe temil toto ke te heporeke hehei pe hana tetu ngaria, pe lape tepoi poreke hana halang, pe lemeria ero totoia poinga urana ngana mur. ⁴ Leteria tuanin ke nek ero, pe te nanas pulut mene leteria tuanin ngana nenge poreke, pe lape te tung heke mule pekngaria mur

langa reria ngarang mur peria. Pe pule te teke iri hehei pe hana papalauna lo ke te heiech ia singiria nga poinga poreke ngana pe muteria taua NeHalang ero. ⁵ Iri te koko luluch nge NeHalang nena hana mur ke te hetalaulau pe te teke leteria manmanna. Pe nga leteria, tehul rumeria ia NeHalang nena kerkerenga nenge hululia hehei pe hana. Ke pomalam o kangkanga toto hana nenge pomai aria.

O kangkanga toto aria iange ⁶ hel nge iri teteu nga NeHalang nena hana mur hel reria pele pe te pallakaia hehei nenge leteria matana ke nek ero ke leteria manmanna nge iri. Ngana laka hehei nenge te nanas mene singiria lemene ngana mur pe te muta toto nga poinga poreke ngana. Pe reria poinga poreke ngana nem kik heke tote iri ke teare ke nek ero. ⁷ Hehei nemur te teke te eteiteia ure heueu ngana hel pe te etei tote helenga manmanna toto ngana ero. ⁸ Pe hana nemur tepoi ke pomange Ianes pe Iampres nge singiria sesia Moses pe singiria sesia helenga manmanna toto ngana pule. Leteria tumana nga poinga porekreke ngana mur pe NeHalang hul rumena totoia iri iange leteria manmanna nga helenga manmanna ngana ero. ⁹ Pe reria poinga nenge te teueu nga hehei pe hana leteria lape tuke sase ero, iange reria poinga mallaha nga hulua mataria pe lemeria ero ia iri ke pomange Ianes pe Iampres.

Timoti Nanasia Paulus Nena Poinga Mur

¹⁰ Pe Timoti iong, o etei tote etu ngak pe lek hengetoro mur pe letek tuanin ngana mur. Pe

o eteia ke iau letek manmanna toto nge Kristus pe emes ke kerkereng nga ure poreke ngana mur nenge te lohotot nge iau. Pe letek inin taua hehei pe hana ke ueiuei ero iange mutek tau tote iri. ¹¹ Iong o eteia ke hana te poia ure meena ngana halang ke lohot nge iau ke e takisia melmelenga nga kileng nenge Antiok pe nge Ikonium pe nge Listra. Pe Non Soke halau tote iau nga melmelenga nemur. ¹² Melmelenga nenge lohot nge iau nei nau taua helenga manmanna ngana nei: Iri lochloch nenge te hemeile teua iri nge Iesus Kristus pe te nanasia NeHalang nena poinga mur, hana porekreke ngana mur lape te poia ure poreke ngana halang ke lohot nge iri. ¹³ Pe hana porekreke ngana mur lape te pallaka ia mele hel ke emule mana, pe mele hel lape te channanga mulmule mele hel pule. Pomalam reria poinga poreke ngana mur la ke poreke tototo ol. ¹⁴ Timoti iong o eteia, helenga nenge poia iong ke letem manmanna, i helenga manmanna ngana ia iange sam kikina nge iri nenge te hetoro iong ia. Pomalam o rahite ke kerkereng pe o mene une kela. ¹⁵ Pe letem metene nei pule: Nga iong kino ngam nike tam hetore iong ke o eteia Non Soke na Helenga nenge tema sio nga alalaha mur. Pe Helenga nem tunge letematana ngana lange iong ke o mene maulinga ke koko nga letem manmanna ngana nge Iesus Kristus. ¹⁶ Nge nike NeHalang Opene halau tote hana nemur nenge tehas sue nena Helenga. Ke pomalam Helenga nem urana pe tunge letematana ngana

3:11: Ume 13:14-52; 14:5, 8-20
Ume 14:22

3:12: Mat 16:24; Ioa 15:20;

3:16: Rom 15:4

nga helenga manmanna toto ngana at nge ita. Pe henonoua ita nga rera poinga poreke ngana mur, pe hepengia tai ngara mur, pe hetore ita nga poinga nge pengpeng. ¹⁷ NeHalang tatalo ele nena helenga nem ke hekerkereng ia nena hana mur ke te poia ume urana ngana halang. Pe helenga nem halaua iri ke temes ke kerkereng nga ume nemur nenge I lemene taua ke te poia.

4

Paulus Hekerkerengia Timoti Ke Poia Ana Ume

¹ Nga hoena Iesus Kristus lape at mule pe i non palau nenge lape nauale hehei pe hana lochloch. Pe i lape amnei teu lange iri nenge te maulul pe nenge te mete. Ke nga NeHalang pe Iesus Kristus mataria e hele ke kerkerereng toto lange iong ke pomai: ² Kokoes o haliu hote NeHalang nena helenga lala nge hehei pe hana ke te hulua leteria nga reria poinga poreke ngana mur pe te nanasia poinga nge pengpeng. O tunge hengetoro urana ngana lange iri ke te nanasia pe letem inin taua iri ero. ³ Lange etue nem lape at pe hehei pe hana lape te longo langa helenga manmanna ngana ero ol. Pe lape te nanas mene lemeria ngana ke te tango rara hetoronga hel pule. Pe hetoronga nemur lape te heiechia iri nga helenga pallaklaka ngana mur nenge muteria tautaua. ⁴ Ke iri lape talngaria hit nge te longe helenga manmanna toto ngana pe te longo la mana nga nananga poreke ngana mur ol. ⁵ Pe iong, o nanasia poinga nem ero! Kokoes letem tuanin ke nek pe omes ke kerkereng ke o takisia

melmelenga mur nenge te lohotos nge iong. Pe o haliu hote Helenga Urana Toto Ngana lange hehei pe hana pe o heulo hote ume nem ke pomanga NeHalang nena ume ana non.

⁶ Iange iau, ak etue nenge e meteia heroi lo. Pe epoi ke pomanga uain nenge tunginga ana nenge te pasiling hot lochloche lange NeHalang. ⁷ Iau e umeia ure lochloch ngana nenge NeHalang tal hote iau ke e poia. E haliu hote helenga urana toto ngana lange hehei pe hana ke kerkereng toto. Nem pomanga iau non nenge songia songinga nge urana. Pe e rahite NeHalang nena helenga pe letek manmanna ngana ke kerkereng. Pe e heulo hote songinga nem ke langa hetala ngana lo. ⁸ Ke heueu Non Soke tatalo ele lek tunginga e lo. Iange iau e nanasia poinga nge pengpeng pe e eteia ke I lape hetue iau ke iau non nge pengpeng. Non Soke i hesileinga ana non nge pengpeng. Pomalam lape tunge tunginga nem at nge iau nga etue nenge at muleia ke hesilei hotote hehei pe hana. Pe lape tunge at nge iau toro ero. Non Soke lape tunge tunginga nem lange iri lochloch ngana nenge muteria toto nge te kulala ke te naue i nga at mule ngana.

Paulus Teke Timoti Lange I Ke Ueiuei

⁹ Oiat nge iau ke ueiuei mana, ¹⁰ iange Temas mutena taua poinga nemur nga ich pe ua ak ke lange Tesalonika lo. Pe Keresen pau kou la ke ume nge Kalasia pe Titus la ke ume nga tuele kina nenge Talmatia. ¹¹ Pe Lukas i toro mana

koi tululuch nge iau ol. Ke pomalam o hele nge Makus ke at luluch nge iong. Iange i lape halau tote iau nga lek ume nei. ¹² Eh oe, Tikikus pule ngana pau kou ekulosia ke lange Epesus. ¹³ Nga etue nenge oiat, o mene lek hengeron sase ngana pe lek alalaha ana lulinga mur nge e hilesue nge Troas nga ne Kapus nena pele. Letem metene lek alalaha mur nenge teume hote nga huros singina pe o mene pule.

¹⁴ Iok, ute e nge e teke e heleia lange iong ngana koi nei; ne Aleksanta nenge umume nga ure meena ngana mur poia poinga poreke ngana halang at nge iau. Pe poinga nenge poia at nge iau nem lape Non Soke tuachol mule lange i. ¹⁵ Ana non mes ke kerkereng toto ke teke sisparai ia helenga urana ngana nenge e haliu hotote. Ke iong pule onau ala am nge i ke nek.

¹⁶ Nga tele ngana toto helenga palaungana mene iau pe emes ke e hele ala ak pe hana lochloch te ua ak. Mele pele halaua iau nga helenga ero pe reria poinga nem, e hetalaulau ke e teke Ne-Halang tunge tuangachol poreke ngana lange iri ero. ¹⁷ Nga etue nem Non Soke at ke mes luluch nge iau pe hekerkereng ia iau ke e haliu hote nena helenga lange hana lomonmona ngana mur nga lamau ke te longe. Pe i sipona halaua iau nga helenga palaungana nem ke ure poreke ngana lohote nge iau ero. Nem pomanga huros inolo palaungana e nge teke sapia iau ke e mete. Pe ero, Non Soke at pe ua totoia iau. ¹⁸ Ke e eteia ke Non Soke lape poi ele iau nga ure poreke ngana

mur pe mene iau la ke nek nga nena naualanga pe nekinga nga tapa. Ta heto heke Non Soke nga nena hemalmalinga palaungana ke koko. Oe, Manamanna.

Helenga Hetala Ngana Mur

¹⁹ Iok, o tunge lek apalanga lange Prisila, pe Akuila, pe Onesiporus, pe nehei, pe tutuna mur, pe iri lochloch ngana nenge tetu nga nena pele.

²⁰ Erastus pau kou tunge Korin kura pe e hile-sue Tropimus nge Miletus iange singina haleles.

²¹ Lemek ke e teke oat ke ueiuei iange lape pitte pe tuttula ana etue lohot ke poi ele iong. Epulus pe Patens pe Linus pe Klaotia pe NeHalang nena hana mur nga lamai, te hekule reria apalanga lange iong.

²² E hetalaulau ke Non Soke tululuch nge iong nga opem ke hekerkereng ia iong pe NeHalang nena halaunga tululuch nge imo pe heurana ia letemo ke ma ke nek. Ngana laka lom.

**Tomunga Hel Heueu Ngana
Genesis and the New Testament in the Lote Language
of Papua New Guinea
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Lote long
Niugini**

copyright © 2009, 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Lote

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-11-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Nov 2022

89f57add-4ab2-5e6d-af7e-7ec7955d8f95